

Nieuwe woordvoerders aan zet

Drie nieuwe gezichten en één oude bekende als justitiewoordvoerder in de Kamer. Wie zijn ze en wat willen ze? En wat willen ze niet?

Tekst: Tatiana Scheltema

‘Veel zorgvuldiger omgaan met verzamelen data’

Foto: Bob Bronshoff

Liesbeth van Tongeren, GroenLinks

Geboren: 31 maart 1958, Vlaardingen
Woont met partner en zoon

Liesbeth van Tongeren zal zich deze kabinetsperiode blijven verzetten tegen de ‘Wild West-lijn’ van het duo Opstelten-Teeven. ‘Daar hoort dus bij dat je niet gestraft wordt tot je veroordeeld bent in hoogste aanleg. En dat je het voorarrest niet mag gebruiken als straf.’ Het is een zorgelijke ontwikkeling: ‘We raken het idee dat het strafrecht er niet alleen is om te straffen, maar ook om het individu te beschermen tegen de willekeur van de staat steeds meer kwijt. Maar daar is het ooit wel mee begonnen.’

Van Tongeren studeerde rechten in Utrecht en Amsterdam, en vertrok na haar studie naar Australië, in Nederland was geen werk. Daar werkte ze bij een Blijf-

van-mijn-lijfhuis en zette ze een centrum voor slachtoffers van seksueel geweld op. Mensen reageren heel verschillend op geweldsdelicten, is haar ervaring. ‘Ik zou het vreselijk vinden als straks de strafmaat afhangt van het verhaal van het slachtoffer in de rechtszaal. Dan word je als slachtoffer min of meer verplicht om erheen te gaan en te zeggen: mijn leven is voorbij. Het is echt een misverstand dat slachtoffers alleen uit zouden zijn op de maximale straf. Ze hebben veel meer aan goede psychologische opvang direct na het delict. Maar daar zet deze regering niet op in.’

Een andere zorg is de aantasting van burgerrechten door privacy-schendingen van de staat. ‘Het hacken van computers bijvoorbeeld. De staat moet terughoudend zijn in het bespioneren van burgers. Het idee dat je met allerlei technische middelen meer veiligheid biedt, is onzin. Wij zijn voorstander van het ouderwetse researchewerk. We moeten veel zorgvuldiger dan nu omgaan met het verzamelen van ongelofelijke hoeveelheden data.’

‘Voorzichtig positief’ over toezichtplannen Teeven

Peter Oskam, CDA

Geboren: 5 januari 1960, Den Haag
Samenwonend, vier kinderen
Trivia: voormalig scheidsrechter betaald voetbal

‘Je wordt geleefd,’ zegt Peter Oskam, als we hem eindelijk te pakken hebben. ‘Ik kan een middag zomaar zes keer vullen met afspraken. Iedereen wil je spreken, invloed uitoefenen.’ Als vice-president bij de strafsector van de Rechtbank Amster-

Foto: Hiltz & Verhoeff

dam kende zijn leven toch een wat rustiger dynamiek. De justitieportefeuille is behoorlijk sexy, heeft hij al gemerkt. Er speelt een aantal dossiers die heel hot zijn: online kansspelen, auteursrechten. Hij is gevraagd zitting te nemen in de parlementaire werkgroep Woningbouwcorporaties: als rechter-commissaris heeft hij ervaring met doorvragen en zaken goed uitzoeken.

In zijn vorige baan had hij veel te maken met de portefeuillehouder strafrecht van de Amsterdamse Orde. ‘Dat zijn heel vertrouwelijke gesprekken. Over advocaten die een scheve schaats rijden of strafbare feiten plegen, maar ook over: hoe regelen we het supersnelrecht?’

Het CDA is ‘voorzichtig positief’ over de plannen van staatssecretaris Teeven om het toezicht te herzien. ‘Maar het is nog geen gelopen koers. We praten deze week (begin december, red) met de Orde, en vandaar zien we verder.’ De toezichtdiscussie gaat volgens hem ook over het ‘ons kent ongehale’ binnen de advocatuur. ‘Toezicht gaat over of mensen zich netjes gedragen. Maar als er dingen verdeeld moeten worden, bijvoorbeeld een pilot, gaat dat dan naar een bevriend kantoor, of naar een ander kantoor?’

Hij heeft enigszins moeite met zijn rol in de oppositie. ‘Dat zijn we niet gewend, dat ben ik niet gewend. Ik vind het lastig als ik iets probeer te *dealen* met de PvdA, dan zeggen ze nu: het staat niet in het regeerakkoord, dus we doen het niet.’ Leerzaam is het wel, zegt hij. ‘We gaan nu kijken welke ideeën we kunnen oppakken. Praten met onze klankbordgroep: officieren van justitie, rechters, notarissen, advocaten, politiemensen. Zo ben ik ooit zelf ook begonnen.’

‘Geheimhoudingsplicht mag niet als façade worden gebruikt’

Foto: Credits: SP media

Jan de Wit, SP

Geboren: 10 mei 1945, Zevenbergen
Getrouwd, drie kinderen
Trivia: kan op zijn vingers fluiten

Terug van weggeweest: Jan de Wit, voormalig sociaal advocaat. Van de huidige Kamerleden zit hij het langst in de Kamer, samen met Van Bommel (SP), Hamer (PvdA) en Van der Staaij (SGP). De Wit was de afgelopen twee jaar achtereenvolgens voorzitter van de tijdelijke onderzoeks, en de parlementaire enquêtecommissie naar de kredietcrisis. Hij kreeg ruimschoots de gelegenheid om

over problemen rond geheimhouding na te denken. ‘Wij onderzochten onder andere het toezicht van De Nederlandsche Bank en het toezicht van de minister op De Nederlandsche Bank. Hoe ver strekt dan de geheimhoudingsplicht van de bank?’ VÉR, volgens de Raad van State, alleen: toen die in de wet werd vastgelegd, had niemand ooit gehoord van miljardensteun aan de financiële sector. ‘Als parlement zou je dan uitgespeeld zijn. We hebben toen een praktische oplossing gevonden. Je ziet dus: geheimhouding staat wel in de wet, maar is ook onderhevig aan ontwikkelingen in de samenleving, en aan de vraag: waar geldt het precies voor, en tot waar?’

Door advocaten wordt misschien soms wel te gemakkelijk een beroep op de geheimhoudingsplicht gedaan, vindt hij. ‘We moeten kijken naar hoe lang je die geheimhoudingsplicht mag hanteren. Die mag zeker niet gebruikt worden als façade waarachter je je kunt verschuilen.’ En dan zijn er opnieuw bezuinigingen op de gefinancierde rechtshulp. ‘Er komt dit jaar 15 miljoen boven op de 50 die al stond. De eigen bijdrage wordt verhoogd, de vergoedingen van advocaten en mediators gaan wéér omlaag. De vraag is of mensen met een laag inkomen nog wel kunnen procederen, of dat er onrecht is dat door de bezuinigingen niet meer aan de rechter kan worden voorgelegd.’

‘Dader-slachtofferprogramma’s staan onder druk’

Gert-Jan Segers

Geboren: 9 juli 1969, Lisse
Getrouwd, drie kinderen
Trivia: deed zeven jaar zendingswerk in Egypte met vrouw en kinderen

Een bevlogen christen is hij, zijn leven is met het evangelie doordeesemd. Eerlijkheid bijvoorbeeld is een belangrijke deugd in de Nederlandse maatschappij. Heel anders dan in een islamitische maatschappij: daar zul je eerder de gevoelens

Foto: Hiltz & Verhoeff / HH

van een ander sparen om de relatie goed te houden, dan eerlijk zeggen wat je denkt. In relatie tot de advocatuur zie je wel een botsing met die deugd, zegt Segers. ‘Dat heeft te maken met vertrouwen. In kleine christelijke gemeenten als Genemuiden of Bunschoten-Spakenburg zie je dat het onderlinge vertrouwen groot is. Dus je hoeft niet alles juridisch vast te leggen, omdat dat vertrouwen deel uitmaakt van de onderlinge cultuur.’

Op het gebied van Veiligheid en Justitie heeft Segers eigenlijk maar één speerpunt: het tegengaan van vrouwenhandel en gedwongen prostitutie. Een zwaar dossier, want juridisch blijkt het in de praktijk vaak lastig om de mate van vrijwilligheid van de prostituee vast te stellen. Een eerste succesje haalde hij eind november binnen toen de Kamer akkoord ging met strengere regels voor inschrijving bij de Kamer van Koophandel. Segers streeft naar het Zweedse model, waarin de prostituant (de klant) strafbaar is gesteld.

In het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie vraagt de partij daarnaast ruimte voor vergeving en verzoening in het strafrecht. ‘De dader-slachtofferprogramma’s die er nu zijn, staan onder druk. Maar het is juist goed om mensen elkaar hun verhaal te laten vertellen. Gevoelens van vergeving hebben ook veel meer impact op het leven van de dader dan vergelding alléén.’